

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
Л.Н. ГУМИЛЕВ АТЫНДАҒЫ ЕУАЗИЯ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ

Студенттер мен жас ғалымдардың
«ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ БІЛІМ - 2016» атты
XI Халықаралық ғылыми конференциясының
БАЯНДАМАЛАР ЖИНАҒЫ

СБОРНИК МАТЕРИАЛОВ
XI Международной научной конференции
студентов и молодых ученых
«НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ - 2016»

PROCEEDINGS
of the XI International Scientific Conference
for students and young scholars
«SCIENCE AND EDUCATION - 2016»

2016 жыл 14 сәуір
Астана

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
Л.Н. ГУМИЛЕВ АТЫНДАҒЫ ЕУРАЗИЯ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ**

**Студенттер мен жас ғалымдардың
«Ғылым және білім - 2016»
атты XI Халықаралық ғылыми конференциясының
БАЯНДАМАЛАР ЖИНАҒЫ**

**СБОРНИК МАТЕРИАЛОВ
XI Международной научной конференции
студентов и молодых ученых
«Наука и образование - 2016»**

**PROCEEDINGS
of the XI International Scientific Conference
for students and young scholars
«Science and education - 2016»**

2016 жыл 14 сәуір

Астана

ӘӨЖ 001:37(063)

КБЖ 72:74

Ғ 96

Ғ96 «Ғылым және білім – 2016» атты студенттер мен жас ғалымдардың XI Халық. ғыл. конф. = XI Межд. науч. конф. студентов и молодых ученых «Наука и образование - 2016» = The XI International Scientific Conference for students and young scholars «Science and education - 2016» . – Астана: [http://www.enu.kz/ru/nauka/ nauka-i-obrazovanie/](http://www.enu.kz/ru/nauka/nauka-i-obrazovanie/), 2016. – б. (қазақша, орысша, ағылшынша).

ISBN 978-9965-31-764-4

Жинаққа студенттердің, магистранттардың, докторанттардың және жас ғалымдардың жаратылыстану-техникалық және гуманитарлық ғылымдардың өзекті мәселелері бойынша баяндамалары енгізілген.

The proceedings are the papers of students, undergraduates, doctoral students and young researchers on topical issues of natural and technical sciences and humanities.

В сборник вошли доклады студентов, магистрантов, докторантов и молодых ученых по актуальным вопросам естественно-технических и гуманитарных наук.

ӘӨЖ 001:37(063)

КБЖ 72:74

ISBN 978-9965-31-764-4

©Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия
ұлттық университеті, 2016

ҚАЗАҚСТАН ЖӘНЕ РЕСЕЙ ЗАҢНАМАЛАРЫНДАҒЫ АҚПАРАТТЫҚ ҚАУІПСІЗДІК МӘСЕЛЕСІ

Пернебекова Айжан Пернебекқызы

pernebekova.aizhan@yandex.ru

Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті

Қоғамымызды жаппай ақпараттандыру, әлемдік ақпараттық кеңістікке шығу процесі дамыған сайын, оның пайдасымен бірге, келеңсіз жақтарының да қатар өсуі заңды құбылыс. Бұқаралық мәдениеттің ықпалы ұлттық мәдениетті кейінгі ысыруы әбден мүмкін. Өйткені бұқаралық ақпарат құралдарының қай түрінде болмасын, сонымен бірге қазіргі таңда бұқаралық ақпарат құралдарына теңестірілген интернет желісінде де біздің ұлттық мәдениетімізге, тәлім-тәрбиемізге жат материалдарды көптеп кездестіруге болады. Қоғам мен мемлекеттің саяси-экономикалық және әлеуметтік-мәдени өмірінде елеулі орын алып отырған ақпараттық технологиялардың даму серпіні ақпараттық қауіпсіздік мәселелерін шешуге жоғары талаптар қояды.

Мемлекеттегі ақпараттық саясат қоғамның ақпараттық саласын дамытуға бағытталған ақпараттық органдардың қызметін реттеуші болып табылады. Аталған қызмет БАҚ баспасөзді ғана емес, телерадио байланыстар, ақпараттық жүйелер мен вэб-ресурстар, жасау, сақтау, өңдеу, көрсету, ойын-сауықтан ғылым, саясат т.б. дейінгі – ақпарат беру түрлерінде кезіндегі барлық өндірістер мен байланыстар жиынтығын қамтиды.

Мемлекеттің ақпараттық саясаты БАҚ ұйымдастыру нысандарының мемлекеттік, жеке, аралас қызметтерінің әртүрлі және тең құқықты болуын; масс-медианың қоғамдық міндетін өзектендіруін; ұлттық, аймақтық және жергілікті билік органдарының ақпараттық саясатының бейтарапты болуын қадағалайды. Егемендік алған уақыттан бері елімізде ақпараттық қатынастарға, ақпараттық қауіпсіздікке, оның ішінде ақпаратты қорғауға, дамытуға арналған біршама заңдар мен Президент жарлықтары, Үкімет қаулылары жарық көрді. Қазақстан Республикасы ақпараттық қауіпсіздігі мен мемлекеттік саясатының негізі Конституция баптарынан бастау алып, «Ұлттық қауіпсіздік туралы», «Мемлекеттік құпиялар туралы», «Ақпараттандыру туралы» т.б. заңдармен, Президент жарлықтарымен, Үкімет қаулыларымен, мемлекеттік бағдарламалармен және мемлекетаралық құжаттармен реттеледі. Қазақстанда ақпараттық қауіпсіздік қоғамның барлық салаларында өзекті болып табылады.

Қазақстан Республикасының 1999 жылғы 23 шілдедегі «Бұқаралық ақпарат туралы» Заңы ҚР Конституциясында кепілдендіретін құқық пен бостандық арнасында толығымен нақтыланған және БАҚ туралы 2003 жылғы Заңмен салыстырғанда БАҚ өкілдерінің көңілінен шықты. Қазақстан Республикасының 1995 жылдың 17 сәуіріндегі «Лицензиялау туралы» Заңы телерадио хабарларын таратуда рұқсат етілетін тәртіпті орнықтырған. Сондай-ақ, ҚР «Ұлттық қауіпсіздік туралы» Заңында бұқаралық ақпарат құралдарында шетелдік тұлғаның тікелей және жанама қатысуын 20 пайызға шектеу талабы бар. Сонымен қатар республика аумағының ұлттық қауіпсіздігіне зиян келтіретін шетелдік БАҚ-тың баспа өнімдері, телерадиобағдарламаларын таратуға тыйым салынады. Қазақстан Республикасының «Салық және бюджетке төленетін басқа міндетті төлемдер туралы» Заңында газет-журнал өнімдерін өндіру және жүзеге асыру бойынша салықтан босататын 57-бабының 17-тармағы бар. «ҚР кеден ісі туралы» Заңында газет-журнал, баспа өнімдерін толық емес мерзімде заңдастыруға мүмкіндік беретін, сондай-ақ уақытша сақтау қоймасынан өтіп тасымалдауға рұқсат беріледі. ҚР «Жарнама туралы» Заңы республика аумағында жарнамаларды тарату, орналастыру және пайдалану өндіріс үдерісінде туындайтын қатынастарды реттейді. ҚР «Байланыс туралы» Заңы ел аумағында байланыс қызметтің құқықтық негіздерін орнататын, осы қызметті реттеу бойынша мемлекеттік органның, байланыс қызметтерін көрсететін немесе қолданатын жеке және заңды тұлғалардың құқықтары мен міндеттерінің өкілеттігін анықтайды. Бұқаралық ақпарат

құралдарындағы қызметті заңнамалық реттеу арнаулы заңнамадан бөлек азаматтық, қылмыстық және әкімшілік заңнаманың жалпы нормаларының біршама санын қамтиды. Сонымен бірге БАҚ сұрақтарын реттеуде азаматтық заңнаманың берілген нормалары масс-медианы қандай да бір бөлек санатқа бөлмейді. Тыйым салатын және шектейтін тиісті нормаларды ҚР Қылмыстық Кодексінің, ҚР Азаматтық кодексінің жеке және заңды тұлғалардың ар-намысына, абыройына және іскерлік беделіне нұқсан келтіретін анық емес мәліметтерді таратқаны үшін азаматтық-құқықтық жауапкершілікті орнататын баптар да қамтылған. Ұлт араздығын арандатуға бағытталған материалдарды жариялауға бергені үшін, мемлекетке сондай материалдарды келтіргені үшін, сондай-ақ баспа туралы және басқа да бұқаралық ақпарат құралдары туралы заңнаманы бұзғаны үшін әкімшілік жауапкершілікті орнататын әкімшілік құқық бұзушылық туралы кодекстер күшіне енген. Электронды БАҚ-қа қойылатын талаптар хабар тарату тілі мен меншікті және ретрансляция жасалатын бағдарламалар арақатынасы Қазақстан Республикасы Үкіметінің 08.01.1999 жылғы №16 Қаулысымен бекітілген Тілдер туралы заңнамада айтылады. Осындай масс-медиа облысындағы БАҚ қызметін реттейтін заңнамаларды азаматтық қоғам және тұтастай заңды дамыту деңгейінде халықаралық талаптарға бағыттау керек деген ой келеді. Экономикалық қолдаушылықтың қатаң шаралары халықаралық құқық нормаларымен де қарастырылған. Ең алдымен білім, ғылым және мәдениет сипатындағы материалдарды (1950ж.) және оларға Хаттама енгізу (1976ж.) туралы халықаралық келісім түрінде болады. Аталған Келісімде әлемнің 90-ға жуық елдері соның ішінде Ресей Федерациясы мен Қазақстан қатысады. Бұл Келісімге қатысушы-мемлекеттер еркін пікір алмасулар зияткерлік ілгерілеудің, халықаралық өзара түсіністіктің міндетті шарты болып табылатынын және осылайша әлемдегі бейбітшілікті сақтауға жағдай жасайтынын мойындайды. Білім, ғылым және мәдениет сипатындағы материалдарды еркін алмасуға жәрдемдеседі.

«Қазақстан Республикасының әкімшілік құқықбұзушылық туралы Кодексіне өзгерту және қосымша енгізу туралы» Заң, БАҚ өнімдерін есепке қоймай таратуға болмаса одан кейін БАҚ шығарылымын тоқтату немесе қысқарту туралы шешімді шығарғаннан кейін, сонымен қатар эфир бағдарламаларында тілдік балансты бұзғаны («Қазақстан Республикасының тілдері туралы» 1997 жылғы заңына сәйкес эфир уақытын 50% кем емес қазақ тіліндегі бағдарламалар қамтуы тиіс) үшін БАҚ, және олардың жауапты тұлғалары мен меншіктенушілерінің жауапкершілігін күшейтеді. БАҚ қызметін реттеуші ведомстволық нормативті шығармашылықтың мерзімі жеткен мәселесін қозғаған кезде олардың заңнамалық ауқымда сандық өсім артықшылығындағы бағытын көрсету қажет.

Ұлттық, аймақтық және жергілікті деңгейде көптеген жекеменшік және мемлекеттік БАҚ-тың болуы осыны айғақтайды. БАҚ түрлерінің алуан түрлілігі және олардың мазмұны әрбір азаматтың әр бағыттағы ақпарат мазмұнына қолжетімділігін қамтамасыз етеді. БАҚ тәуелсіздігі азаматтық қоғамның қалыптасу көрсеткіштерінің бірі болып табылады. Тәуелсіз БАҚ-тың баламалы ақпаратын кедергісіз ұсыну қоғамның ашықтығын қалыптастыруға мүмкіндік туғызады. Бұқаралық ақпарат құралдары жеке тұлғалардың қарама-қарсы ұстанымдарының жақындасуына, бәтуаластықты іздеуге, толеранттылықты қалыптастыруға мүмкіндік туғызып, мәмілеге келуге көмектеседі. Қазақстандағы БАҚ қызметін реттеу әдістерін бағалау арқылы соның ішінде масс-медиа саласында қолданыстағы заңнамаларға өзгерту енгізе отырып республикада сөз бостандығын қамтамасыз етудің, БАҚ қызметіндегі құқықтық, сонымен қатар экономикалық шарттардың әрекеті іске асырылатынын көреміз. Қолданыстағы заңнама негізінен мемлекеттік ақпараттық ресурстарды, сонымен бірге ақпарат саласында мемлекеттің мүддесін, жеке тұлға құқығын қорғауға бағытталған. Сонымен қатар азаматтардың Конституциямен анықталған еркін ақпарат алу, сонымен бірге олардың дербес мәліметтерін қорғау құқығын реттейтін заңнамалық актілер де бар. Сондықтан «Ақпарат және ақпаратты қорғау», «Дербес мәліметтер туралы» заңдар қабылдау қажеттігі туындап отыр. Қолданыстағы және болашақта қабылданатын, өзгертілетін және толықтырылатын заңдар мен өзге де нормативтік-құқықтық актілердің мемлекеттік тілдегі

және орыс тіліндегі нұсқаларының мағынасы жағынан сәйкестігіне көңіл аударуды қажет етеді.

Енді Ресей мемлекетінің ақпарат және ақпараттандыру саясатын анықтайтын құжаттарынан қоғам мен мемлекеттің ақпараттық саладағы қызығушылықтарын, тұлға мен азаматтың негізгі ақпараттық құқығы мен бостандығын іске асыру, ақпараттық-телекоммуникациялық саланы дамыту, ақпараттық технологияны қолдану және жасау, бәсекеге қабілетті ақпараттық құралдарды, өнімдер мен қызметтерді дамыту, ақпараттық қауіпсіздік саласындағы мемлекеттік саясат, ақпараттық саладағы халықаралық ынтымақтастықты дамыту бағыттарын көреміз. «Қоғамның қазіргі даму кезеңі» Ресей Федерациясының ақпараттық қауіпсіздік Доктринасында аталады. Ол ақпараттық сала қызметінің дамуымен сипатталады. Ақпаратты жинау, қалыптастыру, тарату және пайдалануды жүзеге асыратын ақпараттық инфоқұрылым, субъектілер, ақпараттар жиынтығымен қатар ақпаратты реттеу барысында туындайтын қоғамдық қатынастарды береді. РФ Конституциясындағы бірқатар баптар ақпараттандыру саласындағы қатынасты тікелей немесе жанамалай реттейтін нормалардан тұрады. Сонымен қатар осы саланы реттеуге бағытталған федералды заңдар қабылданған. Олар – «Ақпарат туралы және ақпараттандыру мен ақпаратты қорғау туралы» Федералды Заңы мен «Бұқаралық ақпарат құралдары туралы» Федералды Заңы. Ақпараттық құқықтың көптеген нормалары РФ Президентінің жарлықтары мен Ресей Федерациясы Үкіметінің қаулыларында кездеседі.

Ресейдің медиакеністігі халықаралық-құқықтық стандарттан алшақ кете алмайды, себебі бұл ел ұлттық ақпараттық кеңістік әлемдік ақпараттық кеңістіктің бір бөлшегі болып табылады деп есептейді. Сондықтан да, құқықтық реттеулерге, өзара әрекеттесулерге, ұлттық ақпараттық технологиялардың шетелдік технологиялармен бірігулеріне қажеттіліктер туындайды. Заңнама тек қана заңдардың жинағына ғана немесе басқа да құқықтық актілер мен жарлықтарға сүйенбеуі тиіс, сонымен қатар ол адамзат өркениетінің құндылықтарын, озық идеялары мен қоғамның тұжырымдамаларын бере білуі керек. Бұл дискурстың өзекті мәселесі халықаралық ақпараттық қызмет аясындағы қарым қатынасты, бұқаралық ақпарат құралдарының еркіндік институты ретінде қарастыру болып табылады. Бұқаралық ақпарат құралдарының еркіндігі адамның еркіндігіне салынған жол, ол оның құндылықтарын қоғам мен мемлекетте тануының негізі болып табылады. Бұрынғы кеңестік мемлекеттердегі БАҚ бостандығы плюрализм мен демократияны, адамзаттық құндылықтарды, негізгі құқықтар және азаматтар мен тұлғалардың бостандығын бағалайтын халықаралық қауымдастықтарға өркениетті түрде ентелей енуі мен демократиялық институттардың құрылуының қуатты құралы болып табылады. Өздеріңіз білетіндей, бұрынғы КСРО-да сөз бостандығы мен басылымы коммунистік пария мен халықтарды біріктіру және социалистік қатарды дамыту мүддесі үшін ғана қолданылды. Бұқаралық ақпараттар партиялық-мемлекеттік аппараттың рупоры, насихаттаудың қуатты құралдары мен бөгде ойларды басу, жеке бас бостандығы мен азаматтық қоғам шектеу құралы болып табылды.

Жиырманшы ғасырдың 90 жылдарында Ресейдің демократияға өтуіне байланысты тұлғаның қоғам мен мемлекеттегі статусына, сонымен қатар сөз, басылым, ақпарат, бостандығы мен БАҚ-та елеулі алға жылжулар болды. Мемлекеттік емес БАҚ пайда болып, ресей азаматтарының сенім, сөз, ақпарат бостандығына қойылған идеологиялық шектеулер жойылып, өзгерістер енгізілді. Жоғарыда аталып кеткен заңның «Бұқаралық ақпарат еркіндігі» деп аталатын 1 бабында «Ресей Федерациясында Ресей Федерациясының бұқаралық ақпарат құралдары туралы заңнамасында көрсетілген ерекшеліктерден басқа кезде, ақпаратты іздеу, алу, жасау және тарату, бұқаралық ақпарат құралдарын құру, иелік ету, қолдану және билік ету, жасап шығару, сатып алу, сақтау және бұқаралық ақпарат құралдарын шығару және тарату үшін техникалық құрылғылар мен құралдарды, шикізаттар мен материалдарды иелену заңмен шектелмейді» деп бекітті. 1991 жылғы БАҚ туралы Заң әлемдік ақпараттық заңнамалардың либералды үлгілерінің бірі болып табылады. Заң масс-медианың бостандығын қорғайтын үш негізгі қағидатқа негізделіп жасалған – цензураны жою; жеке меншік БАҚ құруға құқық; редакция алқасы мен журналистік ұжымның

еркіндігі. Енгізілген көптеген өзгерістерге қарамай, өтпелі кезеңнің елесін сақтаған және ескірген ережесі бар бұл заң, елеулі өзгерістер енгізілмей қызмет жасап келе жатыр.

Заңның баптарын атап өтсек: цензураны жою, бұқаралық ақпарат құралдары редакциясының кәсіби тәуелсіздігі, осы құралдың, баспагердің, таратушының, редакция мүлкі иесінің құрылтайшысы ретінде сөз сөйлеп, азаматтардың бұқаралық ақпарат құралдары арқылы мемлекеттік органдар мен ұйымдардың қызметтері туралы және басқа да көптеген жағдайлар туралы шынайы мәліметтер мен ақпарат алу құқығы. БАҚ бостандығы туралы бұл кепілдемелер Ресей Федерациясының Конституциясымен бекітіліп, 1993 жылдың 12 желтоқсанындағы референдумында қабылданды. Олардың ішінде сөз бостандығын, бұқаралық ақпарат, тыйым, цензура және көптеген басқа да тұлға мен азаматтың құқықтары мен бостандықтарына кепілдіктер оларды қамтамасыз ету және қорғауға қатысты баптар мен ережелер (б. 28, 31, 41, 42, 44, 46) бар. Ресей Федерациясымен қол қойылған тікелей және басым-әрекет қағидаттары мен нормалары бекітілген халықаралық құқықтық нормалар мен халықаралық шарттарды Ресей Федерациясының Конституциясы бекітеді.

БАҚ-қа қатысты ресейлік заңнамалық үрдіс адам құқығының негіздері мен бостандықтарына қатысты халықаралық-құқықтық құжаттарға тікелей әсер ете алады. Жоғарыда айтып өткендерден түйіндейтініміз, Ресейдің БАҚ туралы қазіргі заңнамалары мен Конституциясы халықаралық еуропалық стандартқа сай, бірақ бұған қарап, Ресейдің БАҚ туралы заңнамалары өзгертулер мен толықтырулары журналисттердің құқықтарын, қоғамның, масс-медианың нормативтік құқықтық және өзге де қамтамасыз ету құралдарын дамыту және жетілдіруді қажет етпейді деген сөз емес. Өздері жариялаған кепілдіктер өздерін қорғайды деп айтуға болмайды. Заңнаманың қолданысқа енуі көптеген факторларға қатысты және олар жүйелі болмайды. Қолданыстағы заңдар мен БАҚ реттеу жүйелі емес. Сол себепті билік, әсіресе жергілікті билік, БАҚ өз еркімен бақылау үшін жариялылықтың жоқтығын пайдаланады. Заңдарды барлық тараптар сақтау керек, материалдық-мүліктік, саяси, рухани-мәдени және т. б. жұмыс кезінде кешенді жұмыс жасалуы керек.

Масс-медиа мемлекеттік кепілдемелер ішіндегі БАҚ нақты бостандық беретін және осы бостандыққа жету жолында кедергі болып табылатын жолдарды ажырата білуі керек. БАҚ бостандығын қорғауды қамтамасыз ету мемлекеттік органдардың маңызды функцияларының бірі. Олардың ішіндегі ең маңыздысы БАҚ, ақпарат, сөз, сенім, ой бостандығын соттық және сотта қорғау болса, іс жүзінде бұл орындала бермейді. Халықаралық құқықтық нормаға сай Ресей Федерациясында сөз бостандығы өркениетті қоғамға сай, Конституциямен шектеледі. Қорыта келгенде Ресей жұртшылығын БАҚ қандай ақпаратты беретіні, оны қалай ұсынатыны мазалайды. БАҚ арқылы нақтыланбаған немесе жалған мәліметтер таратылуының кесірінен топтық, этникалық, діни алауыздықтар туып жатады, және БАҚ бостандығын асыра пайдаланып азаматтардың құқықтары мен бостандықтарын бұзушылар жазаланбай қалады. Бұл сөгіс шенеуніктерге де БАҚ өкілдеріне де қатысты. 90 жылдардағы ақпараттық соғыс БАҚ пен кейбір жекелеген журналистердің абыройына үлкен нұқсан келтірді. Шенеуніктердің, саяси қайраткердің бұқаралық ақпарат құралдарын сотқа беруі кең етек жайды. Дегенмен, біздің ойымызша, ресейдің БАҚ туралы заңнамасы негізгі құқықтар мен бостандыққа кепіл беретін, нормалар мен ережелер мемлекет пен БАҚ-ның өзара әрекеттесуі көптеген конвенциялар мен келісімдер арқылы бекітілген халықаралық құқықтық нормаларға сай. Алайда, БАҚ динамикалық өзгерісті әлемде және қарама-қайшылыққа толы шынайы уақытта өмір сүруіне тура келгендіктен, БАҚ қазіргі жағдайына әсер етпей қоймайды. Сондықтан қай елде болса да кез келген заңға реформа соттық және әкімшілік тәжірибенің қалыптасуымен, экономикалық реформалардың тереңдеуімен, азаматтық қоғам құрылымы арқылы өзін-өзі реттейтін тетіктердің қалыптасуымен жетілуі тиіс. Сөйтіп, болашақта БАҚ қызметін, ең бірінші кезекте электронды, сондай-ақ БАҚ қызметін экономикалық ынталандыруға бюджеттік шығындардың (мемлекеттік тапсырыс) артуын реттейтін жаңа заңнамалық актілердің қабылдануын болжауға болады. Ақпараттық қауіпсіздікті қамтамасыз етудің негізгі саяси

механизмдерінің бірі заңнамалық, нормативтік-құқықтық актілер жүйесі техника мен технологиялардың даму үрдісіне сәйкес жетілдіріліп отыруы тиіс.

Қолданылған әдебиеттер

- 1 Қазақстан Республикасының Конституциясы. – Алматы: Жеті жарғы, 1995. – 176 б.
- 2 Морозов А.А.Терроризмнің көрінуін активтендіру шарттарында БАҚ қызметін реттеу әдісі. Шетелдік тәжірибе.-Аналитик, 2009. №4, 24–28 б.
- 3 Қазақстан Республикасының Бұқаралық ақпарат құралдары туралы Заңы// 1999, N 451.-www.adilet.zan.kz
- 4 Ресей Федерациясының Конституциясы, – М., – Терра, –2009
- 5 РФ Бұқаралық ақпарат құралдары туралы Заңы. 1991 № 2124–1. – М., 2006 .

УДК:070:004.738.5(470.5)

ОСОБЕННОСТИ РАЗВИТИЯ КОСТАНАЙСКИХ РЕГИОНАЛЬНЫХ ИНТЕРНЕТ-СМИ НА ПРИМЕРЕ САЙТА NG.KZ И ПАБЛИКА ГАЗЕТЫ «КОСТАНАЙСКИЕ НОВОСТИ» В СОЦИАЛЬНОЙ СЕТИ ВКОНТАКТЕ

Чистякова Надежда Алексеевна

nadusha-127@mail.ru

Студентка Костанайского государственного университета

имени А.Байтурсынова, Костанай, Казахстан

Научный руководитель – С.Химич

Термин «Интернет-СМИ» образовался от названия одной из самых популярных в мире сетей. Также употребляется обозначение «кибер-СМИ», обоснованное тем, что «cyber» – «кибер» – общий термин, относящийся к миру сетей, а «cyberspace» – «киберпространство» – среда или пространство, образуемое совокупностью компьютерных сетей. Термин введен Уильямом Гибсоном в книге «Неоромантик» («Neuromancer»). Киберпространство по-своему структурировано, и определенные протоколы передачи данных «могут функционировать лишь в своей собственной части киберпространства» [1]. Данный термин отражает характер среды, в котором происходит коммуникация.

В связи с нарастающим количеством регистрируемых интернет-изданий и их разнообразием, их следует классифицировать.

Интересную, на наш взгляд, классификацию новых медиа в Интернете предлагает М.Лукина, выделяющая три типа сетевых СМИ: «клоны», «гибриды» и «оригиналы» [2]. Первопроходцами Интернета стали именно «клоны» - электронные версии традиционных СМИ, дублировавшие печатный вариант. Подобные «клоны» вряд ли могут считаться классическими или чистыми сетевыми СМИ, представляя старый тип контента на новом носителе. В качестве примера можно привести сайты костанайских газет, таких как «Учительская+», «Костанай Агро» и т.д.

«Гибриды», т.е. более «продвинутое» Интернет-СМИ, использующее в качестве первоосновы старое СМИ, его информационный потенциал и кадровые ресурсы, однако находящееся в своеобразном «самостоятельном плавании», обновляются более регулярно. Они оперативны и отличны от своих прародителей, хотя связи с их контентом не теряют. Примеры сайтов телекомпаний «Алау» или газеты «Костанайские новости» подчеркивают взаимовыгодный симбиоз традиционного и нового СМИ.

Наконец, «оригинальные СМИ» - это не имеющие аналогов сетевые медиа, созданные только в Интернете и для Интернета, использующие специфику Сети для производства, распространения и хранения новостей. Это новый тип медиа. В нашем регионе такой сайт